

Katona Zsigmond

Katonatelepi KÖZÜGYEK

I. évfolyam 5. szám | 2015. június

MEGJELENIK HAVONTA

LAKOSSÁGI FÓRUM

3.

ÓVAKODJ AZ IDEGENTŐL!

4.

KERTÜNK-HÁZUNK

5-6.

20 ÉV 20 ÓRA

9.

2014–2019. Puzzle játék a jövőnkről

**Kedves
Katonatelepi
Társaink!**

Ebben az újságban és Facebookos változatán is sokszor elmondtuk már, hogy 2014. október 12-i választások után szeretnénk Katonatelep tudatos, tervszerű fejlődéséhez hozzájárulni, azt megtervezni és a rendelkezésre álló lehetőségek maximális kihasználásával, azokat meg is valósítani. Ha végiggondolod, megijedsz, mert úgy véled, hogy ez egy számodra bonyolult és átláthatatlan folyamat. Ami részben igaz is lenne, ha nem választanánk olyan módszert ehhez, ami ésszerű és célravezető és mindenki számára érthető. A címben szereplő puzzle játék felemlítése nem a véletlen műve. Játsszunk most Katonateleppel is egy ilyen „játékot”! Szedjük darabokra, majd illesszük össze az összeillő részeket és látni fogjuk az egészet! Hogyan?

A kirakós játékot komolyan játszva, mindenki egy kis puz-

zle részletet vállal, megrajzol, és ezekből összerakjuk az egészet. Lássunk hozzá!

Első: Mi is a cél?

Katonatelep őrizze meg a nagy múltú hagyományait, amik a szülőhöz, a neves kutatókhoz kötik. Azokat ápoljuk, ne engedjük eltűnni!

Értékes épületeink vannak, tegyük védetté azokat!

Építészeti előírásokat kérjünk (ha nem lenne), hogy ne lehessen többszintes épületekkel a családi házas, kertessel jelleget megváltoztatni

Jó lenne egy általános fejlesztési elképzelés, amit a közösség megvitathatna.

Távlatban, hogy a két részből álló telep egységes legyen, épüljön egy elkerülő út túl az iskolán. A gyakori közúti balesetek is ezt indokolnák.

A telep teljes úthálózatának portalanítása és rendezése (előbb út, aztán telekkiosztás?)

A közlekedés biztonsága érdekében a gyalogos járda-rendszer kialakítása.

A helyközi közlekedés útvonalának rendszeres felülvizsgálata és az új igényekhez való igazítása.

Trianontól lelkünk

Újra, s újra zokog elárvult lelkünk,
Hiszünk Istenben, mégis szenvedünk.
Nem gyógyul a seb, mit rajtunk ütöttek,
A vér a testvért nem tagadja meg.
Levághatták kezünket, majd lábunkat,
Vájhatták szívünket, az tovább dobban,
Magyar még e nemzet a Kárpátokban,
Szétszaggatott testtel, gyilkosokkal.

Ítéltetek bátran Istent játszva el,
Dobtatok oda balkáni népnek,
S e bős csorda tépte testvéreinket,
Győztes bosszúját vérbe lihegte.
S nem volt oly erő, ki ellenállt volna,
Az árult el kit védte e honban.
Ki nyugalmat vítérségében lelte,
Az a gaz, ki hazádat szétépte.

Ott lebeg rég, magasán fent az égen,
Igazágtalanság csillaga: szégyen.
Rátok vár, hogy szálljatok magatokba,
Hogy egyszer mondjátok el szavakkal,
A tetteitek, az bűn volt ellenünk.
S bocsánatért kell esedezniük
A nyertes népeknek, kik gyakran öltek,
S magyar nem kaphatott védelmet.

Mennyi gyász, mennyi gűny,
s ártatlan halál,
Mit ránk szakítottatok Trianonnál,
S még azóta is billogként, a szégyen
Ránk erőszakolva most is élhet.
S ti, nem szólat meg a lelkiismeret?
Mert az nincs, ha így szerezni lehet
Földet, vagyont, bányát, erdélyi kincset,
Magyar kéztől emelt gyönyörűséget.

Ott fent, Te Uram, miképp is látod ezt,
Hogy hagyod szégyenben e nemzetet.
Istenem a Te kezéd munkája ez,
Mit most bitorolnak hiteltelenek.
Kérlek, adj feloldozást a népünknek,
Békét hozz el minden testvérünknek.
Ezt kéri tőled sok millió magyar,
A határokon innen, s azon túlban.

Add meg Uram, míg meg nem indul e nép,
Had őrizze meg békéjét, csöndjét.
Mert ha egyszer felkel Kárpátok népe,
Kő kövön nem maradhat e völgyben.
Uram, te áldod meg nemzeti zászlónkat,
Te vezeted hittel fiainkat,
Tégy igazságot, megbocsátást gyásznak,
E meggalázott Magyarországnak.

Térdelünk szentséges oltárod előtt,
Szűzanyánk könyörülj néped fölött.
Kell, hogy győzzön hitünk és Istenünk,
A Te fiad, ki meghalt értünk.
Magyarország, szerelmetes szép hazám,
Földek, mezők, hegyek, édesanyám,
Szeretünk téged, s meghalni sem bírunk,
Gyilkos kezű néppel nem nyughatunk.

BM
04.06.2013

Folytatás a 2. oldalon!

Kattints a Katonatelepi közügyek Facebook csoportra. Légy a két szám között szerkesztő, véleményt formáló!

Második: Mit kell megőriznünk?

A Kutató Intézetet és itt nem csak az épületre gondolkodunk. Itt legyen mindig magas színvonalú kutatás!

A műemlék jellegű iskolát. Az elkészült emlékparkot.

Harmadik: Milyen fejlesztésekre van szükség és mi ezeknek a jelentősége?

Kell egy KÖZÖSSÉGI HÁZ, épület, egy kulturális szellemi központ. Legyen ez a telep szórakoztató központja is! Egy ilyen közösségi ház „benépesítése” szolgálna legjobban az „alvó-szatellit” telepünkre használt jelző „kivézését”! Tevékenységei közül, csak kedvezésülnek egy-kettőt felsorolva:

Ifjúságnak hétfégi zenés klubélet

Baba-mama klub

Kézimunka kör

Ismeretterjesztő előadások

Nyugdíjasoknak klub lehetőség

Sakk-, kártya versenyek, klubok

Kis zenészeink

A már eddig is működő csoportoknak biztos és kulturáltan berendezhető hely lehet. A többihez ÖTLET, CSOPORT és EGY VEZETŐ KELL(ENE)!

Szükséges és nagy segítség lenne a fiatal anyukáknak: EGY BÖLCSÖDE. A gyerek a mindenünk! Nem kell ezt indokolni.

Az ÓVODÁNAK mindig az igényekhez igazodó, de korszerűbb óvoda pedagógiai eszközök és eljárások bevezetése segítené a telepen tartani a városi óvodákba „cipelt” kicsiket.

Telepünkön a lehető leg-sürgősebben merül fel annak az igénye, hogy megnyissuk a lassan enyészetbe menő JÁTSZÓTERET, de emellett – fel-

mérések alapján – TÖBB ÚJ JÁTSZÓTÉRRE lenne szükség!

Az 1800-s években épült ISKOLA BŐVÍTÉSE és egy tervszerű rekonstrukciója, igazodva a XXI. század követelményeihez elengedhetetlen.

Az elhanyagoltan álló EMLÉKPARK rendbetétele, KATONATELEP ZÁSZLAJÁNAK elhelyezése, ünnepi események megtartására alkalmas-sá tétele.

Az ORVOSI RENDELŐ továbbfejlesztése

SPORT és SZABADIDŐ park létesítése a testkultúra az egészséges életmód érdekében elengedhetetlen, korszerű követelmény! Ennek több éves – anyagi lehetőségeket figyelembe vevő – fejlesztését meg kell tervezni és valósítani. Mi is legyen benne?

Nagypályás műfüves/rekordtános futókörös labdarúgópálya,

Kispályás labdarúgópálya, Kézi- kosár-röplabda szabadtéri

Atlétikai ugró, dobókörök

(kivéve a kalapácsvetést és gerelyhajítást)

Legalább 1 teniszpálya, Szabadtéri sakkasztal és társasjátékok asztalai,

Esetleg BMX- gördeszkapálya.

KIEMELT FONTOSSÁGA LENNE NYÁRI NAPKÖZIS / SPORTNAPKÖZIS TÁBOROK MEGTARTÁSÁRA. A dolgozó szülőket segítenék a gyerekek biztonságos foglalkoztatásával.

A megvalósítás fázisai, módszerei, ütemezése: Maradjunk a puzzle hasonlatnál! Ahhoz, hogy az egész kialakuljon, kellenek a kis puzzle részcsekkék, de úgy, hogy azokat összerakva egy kerek egész, mindannyiunknak tetsző kép kerekedjen ki.

Minden témához kell egy GAZDA, aki összehangol, összegez. Kellenek ötletek is.

Jó, ha a gazda mögött áll egy csipet- csapat. A kettő összefogása egy-egy témánál nem nagy teher, de csodákra képes.

Team módszer ez (engedjétek meg egy kis tudományos

nagyképűsködést!). Én már kipróbáltam, működik.

Ekkor kézben vannak a puzzle darabkák! Ezeket megvitatjuk. Hol is? Hát a közösségi házban. A FACEBOOK csoportban! Átnyújtjuk a Képviselő úrnak. Az ő hathatós érdekérvényesítő képessége (természetesen a város adott időszakban lehetőségei) tesz ki képpé az egészet.

Kedves olvasó és minden katonatelepi lakos is!

Ahhoz, hogy a környezetünk élhetőbb, minőségileg jobb legyen, ezt a „kis” munkát előbb el kell végezni, be kell fektetni, meg kell vitatni, netán meg is kell szavaztatni kiemelkedően fontosnak tartott témákat!

És nem ördögtől való azt állítani, hogy ezekkel házaink, telkeink értékesebbek lehetnek.

Ilyeneket ajánl a szerkesztőség nevében a Képviselő úr által rendezendő falugyűlésen is megtárgyalni, beindítani, hogy az ne időt rabló locsogás és tere-ferre legyen csak.

Tévé

KATONATELEPI KÖZÜGYEK

Kiadó: Kecskemét-Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány
6000 Kecskemét, Katona Zsigmond u. 3. katonatelep@t-online.hu
Felelős kiadó: Lázár János, a kuratórium elnöke

Felelős szerkesztő: id.Tóth Viktor

Szerkesztő bizottság:

Borsos Mihály, Kisberk Hella, Tokodi György

Rovatvezetők:

dr. Kerényi Zoltán (kertünk – házunk)

Kisberk Hella (oktatás) | Obbágy Tiborné Netti (óvoda)

Lacza András (hit és erkölcs) | Lakosa Zsolt (sport)

Lázár János (Katonatelepért alapítvány)

dr. Mezős Ottó ügyvéd (jogi rovat)

Nagysolymosi Andrea, dr. Serfőző Katalin (egészségügy)

Nyomtatás: Pendeprint, Nagykőrös | Készült 1000 példányban

Katonatelepi Kézimunka Klub

Megalakult a Katonatelepi Kézimunka Klub, melynek célja a különböző technikák (horgolás, kötés, gobelin, keresztiszemes) elsajátítása, egymás segítése, ötletelés és mintacsere. Ha Ön szokott kézimunkázni vagy szeretne meg tanulni, szeretettel várjuk!

Helyszín:

Katonatelepi Fiókkönyvtár.

Időpont:

minden pénteken
16:00-18:00.

További tájékoztatás:

katonatelepifiook@gmail.com

Telefon:

06 76/509-612

Lakossági fórum: 2015. június 26. 17 óra

Kedves Olvasók! Új helyen, az Irányi hagyatékként az evangélikus egyház tulajdonában lévő Lugas sori gyönyörű épületben tartjuk Katonatelep első általános szervezett lakossági fórumát. Köszönjük a lehetőséget Kis János evangélikus lelkipásztornak és Sipos Ferenc gondnok úrnak!

Beszélgessünk el Katonatelep jelenéről, jövőjéről. Mi tartunk fontosnak, milyen irányt vegyen fel a településrész? Mire jutottunk az alatt a néhány hónap alatt, ami eltelt 2014 októbere óta?

Felismeri-e az itt élők többsége, hogy a földhözragadt, egyszerűen kezelhető kérdések mellett a jövő szempontjából milyen kiemelt jelentősége van közösségi tér, közösségi ház kialakításának, a szabadidő hasznos, egészséges eltöltésére szánt területnek. Belátjuk-e, hogy az óvoda, iskola működése, egy bölcsőde

létrehozása nem csak azok számára létfontosságú, akiknek van ezen intézményekbe járó gyermeke. Észreveszük-e azt, hogy a helyi intézmények milyen csodálatos emberközpontú (gyermekközpontú), kiegyensúlyozott, nyugodt környezetet biztosítanak gyermekeink számára, vagy megyünk a „trendi” intézmények irányába?

A fórumon találkozhatnak rajtam kívül azzal a csapattal is, akik az újságot készítik, jelen lesznek civil szervezeteink vezetői is.

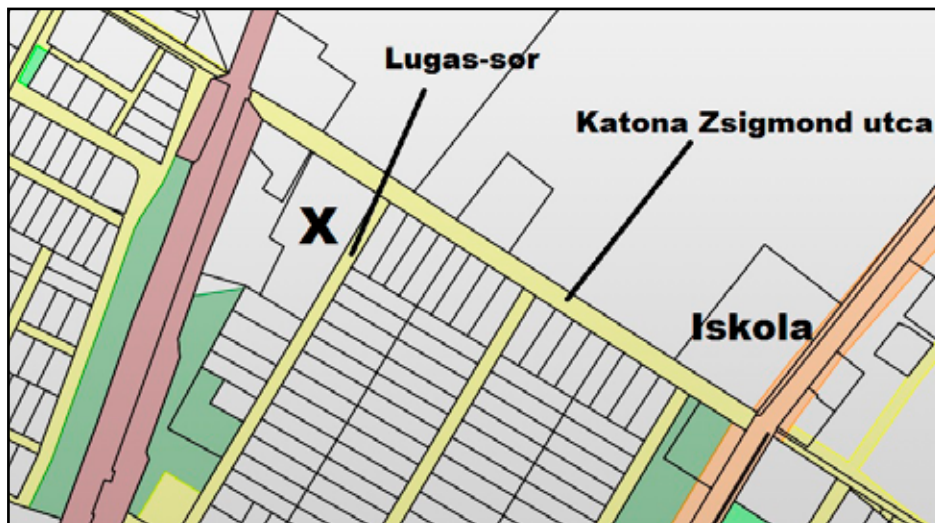
A fórum kötetlen, bárki bár-

Állandó fogadóórát nem tartok. Időpont egyeztetés után bárhol és bármikor személyesen is szívesen állok rendelkezésre.

Elérhetőségem: hunfalu@gmail.com

Telefonszám: +36 30 621 0898

milyen kérdést felvethet. A következő témákban viszont részletes tájékoztatóval készülünk:

Katonatelepen szabadidős-sport tevékenységek számára alkalmas helyszínek bemutatása, beszélgetés róluk.

Katonatelep számára „főtér” jellegű teresedés kialakítása, az abban lehetséges funkciók felvetése

Közösségi ház működtetésének lehetőségei, esélye

Mindenkit szeretettel várunk! A képen X-el jelöltük a fórum helyszínét, a Katona Zsigmond utca és a Lugas sor kereszteződésében az első telek jobb kéz felől. Az épület a katona Zsigmond utcából a fák miatt nem látszik!

FGy.

Elkészült a padkanyesés

A Katonatelepet kettévágó 441-es jelű út kezelője a Magyar Közút Nonprofit ZRT. A katonatelepi padkanyesést a Bács-Kiskun Megyei Igazgatóság Kecskeméti Mérnökség végezte el. Ezen kívül folyamatosan végzik a sérült úttartozékok és padkakijárodások helyreállítását, az útpadka és az árokrendszer kaszálását, az út menti növényzet gondozását, valamint a burkolat szükség szerinti kátyúzását. A padkanyesés célja, hogy a csapadékvíz minél távolabb és minél lentebb szik-

kadjon el, ezzel biztosítva a burkolatszél minél hosszabb élettartamát.

Hasonló beavatkozásra a város kezelésében lévő lakóutcákban és a kerékpárút mentén is szükség lesz. A padkanyeséssel egy időben szikkasztóárkok létesítését is elvégezzük, hogy hosszabb, intenzív esőzés esetén se okozzon problémát a csapadék az alacsonyabb utcaszakaszokon. A fényképekért és a tájékoztatásért köszönet Bakos Gábor Mérnökség-vezető úrnak.

ÓVAKODJ AZ IDEGENTŐL!

TRÜKKÖK, CSALÁSOK, LOPÁSOK, BŰNCSELEKMÉNYEK.

Környezetünkben elszaporodtak – főleg az idősek és egyedül élők sérelmére elkövetett – bűncselekmények. Néhány példát említenék a sok közül.

Az elkövetők kiszemelnek olyan házakat, ahol idősek vagy egyedülállóak laknak és felkeresik őket a következő trükkel: „Gázórát, vízórát, villanyórát jöttünk leolvasni.” Az óraállást telefonnal próbálják tovább küldeni (időhúzás végett) de sikertelenül, ekkor felírják egy tiszta lapra az óraállást és már közlik is, hogy 10.000 Ft túlfizetés van, és most oda tudnám adni de csak HÚSZEZRESEM van. Sokan megnyerőnek tartják az idegent és beengedik a lakásba. Kilesi, honnan veszik elő a viszszaíró pénzt. Ekkor vizet kérnek, vagy más egyéb indokkal elterelik a tulajdonos figyelmét és már el is emelték a rejtekhelyről a pénzt, esetleg más egyéb értékeket. **(Katonatelep, Lugas soron is próbálkoztak, de szerencsére nem történt bűncselekmény.)**

Következő trükkel állít be a csaló: „Tartozom a fiának, lányának, vagy valamelyik rokonának 10.000 Ft-tal, és szeretném odaadni, mert vele nem találkoztam és nehogy megharagudjon rám.” Jön, a kis mese csak HÚSZEZRESEM van. Következik a pénz megszerzése az előbbieken leírtak alapján. Előfordult már olyan eset is, hogy túl sokáig volt a csaló a sértett vendége, ekkor a cinkostársra becsöngetett, és míg ajtót nyitott a sértett, illetve az üdvöndөг útbaigazította, addig a csaló a pénzt megszerezte. Megköszönte a türelmet, elnézést kért a zavarásért és mindketten távoztak, de nem egy irányba a megtévesztés céljából. **Kecskeméten sajnos megtörtént az eset, még azon a napon több 10.000 Ft-ot vittek így el.**

Önkormányzattól, Nyugdíjbiztosítótól, Vöröskeresztől, Máltai Szeretet Szolgálatától stb. egyszeri segílyt hoztak. Jön a trükk! HÚSZEZRESEM van, tudnak vissza adni? Az előbbieken leírtak alapján távoznak.

(Árendőr): rendőrnek adja ki magát, HAMIS IGAZOLVÁNYAL, hamis bankjegyeket keres. Elkéri a pénzt, nézegeti, majd közli, hogy hamisnak tűnik és el kell vinni bevizsgáltatni. (Lelépnek a pénzzel). **(Soha többé nem látjuk a pénzünetket)!** (Szerencsére nem környezetünkben történt!)

Újabb módszer: „Telefonoszlopot, antenna árbócot, villanyoszlopot kell a kert sarkába felállítani” trükkkel mennek be a ház udvarába ketten-hárman. A házigazdát kicsalják, a kert hátsó részébe, ahol már nem lehet a bejárati ajtót látni. Egy kint marad az utcán és mikor hátramennek a többiek, ő bemegey a lakásba és felkutatja a pénzt és értékeket. Kiviszi a kocsiba és jelzést ad a többieknek. Utána angolosan lelépnek. **(Se pénz, se érték, se oszlop soha többé nincs)!** **Katonatelepen a hobbik területén, kettő helyen is próbálkoztak, de itt sem történt bűncselekmény.** **Kisfái területén viszont értesüléseim szerint több, mint 1.000.000.Ft-ot lovasítottak meg!**

A család másik fortélya: Idegenek jelennek meg a lakókörnyezetünkben és a kiszemelt későbbi áldozatuknak elpanaszolják, hogy karambolozott az egyik rokonuk, nagyon súlyos az állapota. Ha a vidéki kórházból, vagy külföldről nem szállítják helikopterrel Budapestre, azonnal meghal. A szállításhoz 1.000.000 Ft kell. Ilyen ürüggyel csalnak ki nagy összegű pénzt a hiszékeny emberektől. Néha még papírral kitömött táskát is hagynak zálogba a sértettnél, mondván, hogy EURO van benne, csak nem tudták beváltani. Utána hálálkódva tűnnek el a környékről az adománnyal. Az esetek Budapestén, Esztergomban, Székesfehérváron, Szolnokon és Miskolcon történtek és közel 8.000.000 Ft-ot zsebeltek. **Nincs kizárva, hogy a környezetünkben is próbálkoznak egy szép napon.**

A tanyavilágban is trükköznek: A gépkocsival érkező három-négy főből álló kis csapat bekocsikázik a tanya bejárájára, és érdeklődnek, hogy meg lehet-e fordulni a ház mögött? Ekkor két fő kiszáll a gépkocsiból és elterelik a háziak figyelmét, míg a többiek a ház mögé kocsikáznak és utána beosonnak a lakásba és már kezdődik is az akció. **A LAKÁS FELFORGATÁSA ÉS KIRÁMOLÁSA!** Nem ritka trükk a baromfi, sertés, szalma, széna vásárlás sem. Ha gyerek is van velük, akkor hivatkoznak rá, hogy éhes vagy szomjas és ételt vagy italt kérnek a szegény gyereknek, nem ritkán még teát is. (Jelzem, amit akkor kell főzni!) **(IDŐ KELL A KÖRNYEZET FELMÉRÉSÉHEZ) UTÁNA JÖN AZ AKCIÓ!**

A MEGTAKARÍTOTT JAVAK TULAJDON VÁLTÁSA!

Jönnek a házalók: Ruhane-műt és műszaki cikket árulnak. Betolakodnak az udvarba, majd vizet kérnek, közben elterelik a tulajdonos figyelmét és már meg is lopták. Az sem kizárt dolog, hogy felméri a terepet és éjjel visszaküldik kollégáikat a kiszemelt értékekért. **Katonatelepen is árultak már légpuskát, hamis márkájú láncfűrész is. (A rendőrség mindkét esetben intézkedett).**

Vasgyűjtés: Vasgyűjtők jelennek meg házaknál. A tulajdonos beengedi őket az udvarba, hogy kihordják az ócskavasat. A tulajdonos figyelmét elterelve értékes tárgyakat is kicipelnek ócskaként. Például: (itatóvályú, rézüst, kéziszerszámok stb.). Továbbá: Előszóval felejtjük nyitva éjszára a kapukat, garázsajtókat. (Katonatelepen volt olyan éjszaka a közelmúltban, hogy hét kapu és egy garázsajtó volt nyitva. Gomba u., Sugár u., Rügy u., Zsigmond F u., Rezeda u., Vadalma u. Találkoztunk olyan esettel is, hogy a Bernáth J. utcai ház ablakai nyitva voltak. Sőt, még egy létra is több hónapon keresztül a Platán utca felőli kerítéshez volt kívülről támasztva.) Rügy utcában a járdán éjszakázott a kétágú létra. Szőlőskert utcában az erkélyhez volt támasztva a létra szintén több hónapig. **Szinte csalogatja a tónapokat!** November 20-án reggelre Lombos u. és a Platán utcán több udvarban is járt hivatalos vendég. Az egyik Platán utcán lévő ház nyitott garázsából tűnt el egy kerékpár.

Telefonos trükk: Mobiltelefonon felhívják a kiszemelt áldozatot és közlik vele, hogy amiért ilyen hűséges a telefontársasághoz, számítógépes sorsoláson az ön számát sorsolták ki és nyert egy bankkártyát. A kártyán **négy millió** Ft van. 20 percen belül fel kell keresni egy benzinkutat vagy lottózót és majd közöl egy telefonszámot, amire 1%, azaz 40.000 forintot át kell utalni, hogy a bankkártyát át tudja venni. (Történt már, hogy az áldozattól 200.000 Ft-ot csaltak így ki Kecskemét-Széktóiban). A bankkártya a mai napig csak **ÁLOM MARADT!**

Tatabányán elfogtak egy 30 éves férfit, aki telefonon értesítette az „ügyfeleit”, hogy 300.000 Ft-ot nyert. Ennek fejében vásárolni kell egy 10.000 Ft-os feltöltő kártyát és annak a számát be kell diktálni. Ter-

mészetesen ezzel az összeggel az Ő telefonját töltötte fel. Volt olyan nap, hogy 360 hívást kezdeményezett. 173 személytől csalt ki 1.663.000 Ft-ot. Október 25-én 14:29-kor én is kaptam egy hívást, nyertem egy bankkártyát, mivel hűséges vagyok, a T-MOBILE- hoz. Közölte velem, hogy 20 percen belül keressék fel egy benzinkutat vagy lottózót, mert be kell fizetni a 4.000.000 Ft 1 %-át (40.000 Ft kezelési költséget). Közöltem velem, hogy 20 perc alatt nem érek oda, mert nincs járművem és gyalog megyek. Szeretnék kérni egy telefonszámot vagy valami elérhetőséget, hogy ha kések, vissza tudjam hívni. Ekkor gyanút fogott és kikapcsolta a telefont. A beszélgetés 12 percig tartott. A történetekről a rendőrséget értesítettem, bűncselekmény nem történt. A Kecskemét Városi Rendőrkapitányság illetékességi területén nyolc Polgárőr Egyesület működik. Heti egy alkalommal egy-együletenként 1-1 fő vesz részt a megbeszélésen, természetesen én is részt veszek rendszeresen. A megbeszélés tárgya az elmúlt időszak alatt elkövetett bűncselekmények ismertetése, elemzése. A következő időszak várható bűncselekményei: (fallopások, zseblopások, áruházi lopások, gépkocsi feltörések, besurranásos lopások, trükkös csalók megjelenése, stb.)

Jó tanácsként szeretném elmondani a következőket: Vízmű, gázszolgáltató, áramszolgáltató pénzt vissza nem fizet! **A túlfizetést jóváírja!** Önkormányzat, Nyugdíjbiztosító, Vöröskereszt stb. **SEGÉLYT NEM KÜLD** mindenféle úton járótól! **PÉNZT CSAK A POSTÁS HOZ!** **(A CSALÓ VISZ!)** Ha a szerencse felkarol valakit, őt írásban értesítik és nem csak álom marad a nyeremény! **LEGYÜNK GYANAKVÓAK!** **SOHA NE ENGEDJÜNK BE IDEGENT!** **ZÁRJUK BE AZ AJTÓKAT ÉS ABLAKOKAT! HA IDEGENEKET LÁTUNK, JEGYEZZÉK FEL A KOCSI RENDSZÁMÁT, TIPUSÁT ÉS A SZEMÉLYEK-RŐL A SZEMÉLYLEÍRÁST. HÍVJÁK A RENDŐRSÉGET A 112 INGYENES SZÁMON VAGY A POLGÁRŐRSÉGET A 06-30/351-5662 TELEFON-SZÁMON. FOGJUNK ÖSSZE ÉS ELŐZZÜK MEG EGYÜTT A BŰNCSELEKMÉNYEKET! KÉREM, SEGÍTSENEK, MI IS SEGÍTÜNK!**

KOVÁCS BENŐ

A szokásos szeszélyes hónap, az április helyett az idén inkább május volt a változatosság megtestesítője. Az időjárás gyakran a kedves mosolygós, melengető, máskor zord, az élővilágot sem dédelgető arcát fordította felénk. Kiskertjeinkben, házunk táján néha még az alapvető munkák elvégzését sem tehattük meg: vagy a szárazság, vagy a szél, vagy a hirtelen, de mégsem elegendő lezúduló csapadék miatt, és az átlaghőmérsékletek sem alakultak mindig kedvünkre.

A fagyos szettek megkíméltek bennünket, az alacsony hőmérsékletek inkább csak a növények fejlődési ütemét lassították. Katonatelepen kicsit másképpen alakult az időjárás, mint az ország más vidékein, de néha még a közvetlen földrajzi körülményektől is eltérően (gondoljunk csak arra, hogy sokszor a város belsejében is merőben más viszonyokat tapasztalhattunk). A Kutató Intézetnél elhelyezett időjárási automata mérési adatai szerint elmondható, hogy a sokéves átlaghoz viszonyítva a középhőmérséklet 1-2 fokkal alacsonyabb volt, míg csapadék csak 5 napon haladta meg az 5 mm átlagot.

Kissé későn (talán lapunk megjelenéséhez képest túlkésőn) szerezhettek tudomást a Katonatelepi kertbarátok, tulajdonosok arról a vetélkedőről, amit az „Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesület” hirdetett meg a „Legszebb Konyhakertek” címmel, de talán még nem késő benevezni, hiszen változatos méretű és rendeltetésű kertek versengethetnek a nemes cél és a győzelem eléréseért. Hogy a következő ilyen vetélkedőre időben fel lehessen készülni, de már idén is szemet gyönyörködtető „kertműveket” alkothassunk, meg szeretném ismertetni a kedves olvasókat egy, az utóbbi 20-30 évben nemesített kitűnő és gyönyörű begónia fajtával, a sárkány begóniával (Begonia Hybrid Dragon Wing’).

Sárkány szárny begónia

A begóniák ismert és kedvelt balkonnövények, melyek pompás virágokkal ajándékozzák meg tulajdonosukat nyaranta. Egyik legkülönlegesebb fajtájuk a sárkányszárny begónia, mely teljes pompájában valódi tűzokádó sárkányt idéz. Ez a fajta tavasztól egészen őszig virágok tömkelegét ontja, méretes levelekkel és virágokkal rendelkezik – melyek úgy helyezkednek el a növény szárain, mint a sárkányszárnyak. A fényes levelek színe alapvetően sötétzöld, ám minél több fényt kap a növény, előbbiek annál vörösebb árnyalatot vesznek fel. A sárkányszárny begónia virágai is különlegesek: a levelekhez hasonlóan hatalmasak, fajtától függően vörösek vagy rózsaszínek. Ez a típus kifejezetten ajánlott lustább növénykedvelőknek, az elhervadt virágokat ugyanis nem kell ennél a begóniánál levágni: virágait egyszerűen elhullajtja, ezért a növény mindig rendezett benyomást kelt. Nálam évek óta központi helyet foglalnak el a kertben (lásd az 1. fotón, tavaly nyárról), akár balkonnövényként, akár ámpolnás, függő elrendezésben, kiegészítve futó, fehér virágú dísnövényekkel (pld. törpe lobélia). Jól bírja a meleget, de a tűző naptól óvni kell, a leveleket ugyanis az erős napfény könnyen megperzseli. Az öntözés tekintetében igénytelen: a rövidebb száraz időszak egyáltalán nem árt neki. Tartása a muskátliéhoz hasonló, ahogy

Dr. Kerényi Zoltán

tápanyagigénye is: hetente, kéthetente elég egy keveset adni neki.

FŐBB JÚNIUSI TEENDŐK:

Június általában a **másodvetések hónapja**, a korán vetett zöldségek (borsó, saláta, zöldhagymát, hónapos retek) lassan felszedésre kerültek, helyükre más növények ültethetők, hogy a területet jobban kihasználhassuk.

Fontos szempont, hogy a másodvetésnek ne legyen a lekerült növényekkel azonos kártevője, kórokozója az újra hasznosított veteményes területen, mert így igen sok bosszúságtól, növényvédelmi kezeléstől kímélhetjük meg magunkat. Célszerű fellapozni valamelyik kertbarát könyvet, vagy weboldalt, hogy elkerüljük ezt a hibát. Júniusban vethetünk még babot, csemegekukoricát, de sárgarépát, petrezselymet is, vagy új-zélandi spenótot, esetleg cukkinit, patisszont, de még spárgatökkel is sikerrel próbálkozhatunk. Néhány melegigényes zöldség-növény palántázásával sem késünk el még júniusban, így pótolhatjuk a paprika és paradicsom palántákat.

A korai cseresznye már leérett, de hó végére a ropogós kései fajtákat is leszüretelhet-

tük, utána érdemes a fa alatt elhullott gyümölcsöket is összeszedni, hogy a kórokozóknak ne adjunk alkalmat a jó telelésre. A fákon maradt ún. „múmiákat” is szedjük le hasonló okból. Akinek meggyfája van, ugyanezt tegye a fa körül.

Fontos szót ejteni a **gyümölcsritkításról** is. Kajszi-, őszibarackfákon egyes években sok virágból lesz gyümölcs. Ha elmulasztjuk ezt a munkát, bizony sok apró termésre számíthatunk, nem is említve a fajtára jellemző íz és zamatanyagok hiányát. Hasonlóan járunk el az alma és körte esetében is, hogy szép, méretes gyümölcsöket nevelhessenek a fáink.

Virágzó díszfák között leggyakoribb az orgona, ami már májusban el is virágzott. Az anyák napja után fán maradt elvirágzott ágakat pedig nyessük le, hogy jövőre is sok illatos virágot hozzon.

Hasonlóan járunk el a virágos kertben is. Vágjuk le az elvirágzott rózsákat, de az óriás krizantémot, vagy ismertebb nevén a margitvirágot – ez a szép virág már júniusban nyílik – és a dísz szarkalábat vágjuk vissza a talajtól mintegy tíz centiméteres szárat hagyva, hogy ezzel is serkentsük az őszi másodvirágzásra. És ne feledkezzünk meg ilyenkor a tápoldatos öntözésükről sem.

A **növényvédelem** legaktívabb hetei következnek júniustól: a rovar és gombakártevőktől kezdve a gyomokig, sok mindenre oda kell figyelni és megvédeni növényeinket, néha még házunk belső tereit is.

Amennyiben júniusban száraz, meleg időjárás lesz, kedvezni fog az atkák és a tripszek szaporodásának. A közönséges takácsatka először az üvegházakban, fóliasátrakban szokott megjelenni, majd a kinti kultúrákban. Leggyakrabban a babon, paprikán, szamócán fordul elő, de a dísz- és gyógynövényeken, bokrokon, fákon is; gazdanövényeinek száma több mint 280.

A gyümölcsfákon a piros gyümölcsfa-takácsatka gyakori: a nálunk termesztett gyümölcsfák mindegyikén károsít. Jellemző rá, hogy finom, pókhálószerű hálót sző (ezért hívják takácsatknának). Jelenlétét is ez árulja el a leghamarabb, de szabad szemmel is látható, kézi nagyítóval pedig a gyengébb szeműek is megfigyelhetik. A növényeken olyan tüneteket okoz, mintha vízhiányuk volna. Az esőztető öntözés megkritkítja őket, s a növények felüldülnek, ezért a kertészkedők vízhiányra gondolnak, és gyakrabban öntöznek.

A levélatkák is elszaporodnak a gyümölcsfákon. Ezek nagyon kicsik, kézi nagytóval sem láthatók, de az általuk okozott tünetek alapján biztosan lehetünk jelenlétükben. A felnőtt egyedek áttelelnék, bár hideg télen sok elpusztul közülük. Idén az átlagosnál gyorsabb és korábbi elszaporodásuk várható, mivel a tél enyhe volt. Szívogatásuk folytán az alma- és körtefákon a fiatal, felső levelek kanalasodnak, és barnás árnyalatúak lesznek. A csonthéjasokon, őszibarackon, szilván ólomfényűek lesznek a levelek, a szilvafák fiatal hajtásai elsöpürsödnek. A nyári hónapokban az orgonabokrokra is gyakran károsítanak, a levelek fakóvá, ólomszínűvé válnak és kanalasodnak.

A zöldségféléken szintén károsítanak a levélatkák, a széles atka többféle zöldségen is – a paprikán, paradicsomon a levelek csavarodnak, a gyümölcsök parásodnak. Csak a paradicsomon károsít a paradicsomlevél-atka. A száron, levélnyélén rozsdabarna elszíneződést okoz (ezért népiesen rozsdaatkának nevezik).

Kiskereskedelmi csomagolásban atkák ellen nálunk két vegyszer kapható. Az Apollo 50 SC a tojásokat és az első fejlődési stádiumokat irtja, ezért hatása

lassabban mutatkozik. A másiknak, a Vertimec 018 EC-nek az az előnye, hogy az atkákon kívül a zöldségféléken ilyenkor gyakori tripszeket is elpusztítja.

Gombabetegségek ellen több forgalmazott vegyszerrel védekezhetünk. A peronoszpóra, varasodás, levéllyukacsosodás, burgonyavész ellen, a rózsán pedig a barna foltosság ellen használható néhány vegyszer: Acrobat MZ WG, Delan 700 WDG, Champion 50 WP, Kuprikol 50, Ridomil Gold Plus 42,5 WP, Tanos 50 WG, Cabrio Top.

Lisztharmat ellen a Thiovit Jet almára, szőlőre, eperre, petrezselyemre, sárgarépára, uborkára, tökfélékre és dísznövényekre is használható. A lisztharmat ellen alkalmazható még a Bumper 25 EC, IQ-Crystal, Kumulus WG, Topas 100 EC és a Vivando. Valamennyi hozzáférhető szakboltokban, némelyik azonban csak korlátozottan vásárolható szakvizsgával nem rendelkező felhasználók részére.

Az emberi otthonok valójában nem része a **hangyák** természetes élőhelyének, a kinti élővilág azonban nem képzelhető el nélkülük. Hasznos, vagy káros működésük vitatott, Időnként azonban néhány bosszantó fekete rovar besettenkedik a házba, néhány elszórt élelmiszerre,

maradékra vadászva nem mindig kellemes lakótárs! A legtöbb hangyafajnak nagy kertészeti értéke van, átlevégőzik, morzsálékoskossá teszik, és az elszaporodástól megóvják a talajt, ezen kívül mind humuszképzők. Kétségtelenül jobb és üdőbb a növekedés mindenütt a kertben, ahol a hangyáknak fészük van. Öreg, elvadult kertekben, ahol nem ásnak-kapálnak, a hangyáknak köszönhető a tavasszal virágzó növények gazdag burjánzása, ugyanis ezeknek a növénykének apró magvait a hangyák hordják szét. Ilyenek a sáfrányfélék, a hóvirág, a tüdőfű (Pulmonaria off.) és így tovább.

Az ember környezetében a legnagyobb gondot a fáraóhangya okozza, de alkalmanként a házi hangya, a kis fekete hangya és a gyepi hangya is előfordulhat. Gyümölcsfákon, díszfákon, cserjéken, rózsán, zöldségeken a hangyák intenzív masírozása levéltetvek jelenlétére utal, amelyek szívogatással károsítják a növényt. A levéltetvek táplálkozásuk során cukor tartalmú mézharmatot bocsátanak ki, ami a hangyák kedvelt eledele. Jelenlétük azért nem kívánatos, mert szerepet játszhatnak a tetvek, a növényi betegségek terjesztésében.

Távol tartásukra, megsemmisítésükre számos praktika

alkalmazható, például át is költöztethetjük a bolyt más helyre a kertben, lepermetezhetjük vízben erjesztett ürömmel, ragadós csapdákat állíthatunk útjukba, nyílásokba repedésekbe. A hangyák útvonalaát el is lehet zárni, ha az útvonalaát elé krétával vastag vonalat rajzolunk a bejárati ajtó és az ablak elé. Ez egy leküzdhetetlen akadályt jelent, ugyanis a hangyák nem szeretik krétát, ezzel kizárhatjuk őket a házból. Sok fűszernövény elűzi a hangyákat: például páfrány, kakukkfű, boróka, turbolya, citromfű, levendula (mint a hónap fűszernövénye, részletesebben is írunk róla), de a fokhagymát sem kedvelik. Ezek megzavarják a hangyák tájékozódását és hosszú időre elhagyják a területet. Az intenzív szagok elriasztják a hangyákat: tegyük citromhéjat, ecetet vagy fahéjat a boly bejáratához. A leghatékonyabb, de legkevésbé környezetbarát megoldás, ha valamilyen rovarölő szert csepegtetünk kockacukorra, amit a hangya bevisz a bolyba és ez elpusztítja a többi hangyát, akár a királynőt is.

A HÓNAP FÜSZERNÖVÉNYE: A LEVENDULA

Talán sokakat meglep, hogy a levendula ezúttal, mint fűszernövény kerül bemutatásra, hiszen leggyakrabban csak szépsége és illatos mivolta miatt tartják, holott mind gyógy-, mind pedig fűszernövényként is kiválóan hasznosítható.

Legismertebb faja a *Lavandula angustifolia*, azaz a gyakran francia levendulaként emlegetett kb. 40-50 cm magasra növő, dús bokrú évelő, melynek lila, fehér vagy éppen rózsaszínes virágaiban június végén – július elején gyönyörködhetünk. Mivel a Földközi-tenger vidékéről származik, jó szárazságtűrő növény, legjobban a meszes, közepkötött talajokat kedveli, így pl. jól megél sziklakertekben, napsütésnek erősen kitett helyeken. Jellemzően jól tűri a téli fagyokat, takarni csak igazán hideg időben szükséges, egyébként nem.

Levendulát leginkább palántaként érdemes beszerezni, hiszen magról való nevelése igen hosszadalmas folyamat, házi körülmények között gyakran kétes eredménnyel végződik. Akinek kedve támad, in-

kább dugványról próbálja meg szaporítani, ehhez ún. fás száruakhoz való gyökereztető port használjunk a leírásnak megfelelően, közegét a meggyökeresedésig tartsuk nedvesen, majd ha már kellően megerősödött, ültessük ki szabadföldbe, vagy cserépbe. Igazán szép, dús bokrot csak szabadföldben tudunk nevelni, persze akinek nincs rá lehetősége, nagyobb cserépben (igazán nagyban!), vagy virágládában is tarthatja, ekkor azonban arra ügyeljünk, hogy semmiképpen ne öntözzük túl a növényt, és mindig a méretének megfelelő nagyságú helyen tartsuk.

Hosszú, meleg nyáron akár kétszer is virágozhat, ehhez hozzásegíthetjük, ha az első virágokat, közvetlenül az után, mikor elnyíltak, visszavágjuk egészen levelekig.

Amint azt cikkem elején említettem, fűszerként is használhatjuk ezt a rendkívül dekoratív növényt, hiszen szárított virága többek között az ún. provence-i fűszerkeverék egyik jellegzetes alapanyaga, mely remekül passzol pl. szárnyas ételekhez. Ezen kívül virágait tehetjük ízesítőként süteményekbe, de dekorációs céllal szórhatjuk akár salátákra is, továbbá készíthetünk belőle szörpöt, szirupot is. Gyógynövényként a szárított virágokból

készült tea vagy gyógyfürdő – illóolajának köszönhetően, hasonlóan a jól ismert levendulás illatpárnákhoz – remek nyugtató, leginkább elalvás előtt érdemes alkalmazni. Ezen kívül ismert még emésztést javító, görcsoldó- és epeműködést fokozó hatása is, külsőleg pedig reumás panaszok enyhítésére szolgálhat.

Orosz Lenke
kertész

<http://fuszernoveny.blogspot.hu>
kertiviragbp@gmail.com

Másodszor jelenik meg a vállalkozók rovata önálló szerkesztésben a fiatal tehetséges közgazdász Makai Krisztián felvezetésében. Két csinos és sikeres vállalkozó hölgyet ismerhetünk meg az alábbi írásokban.

Aki a virágot szereti...

A virággal történő ajándékozás és megemlékezés egyidejű az emberiséggel. A különböző virágokhoz az emberek az idők folyamán több és több jelentést társítottak. Így a virágoknak mindig volt és van egy különleges üzenete fajtától, mérettől és színtől függően, ez a virágszimbolika. A virágok szezonjának közepeán pont időszerűnek gondoltam, hogy beszélgessek Margóval, a katonatelepi virágbolt tulajdonosával Lombos utcai üzletében.

Ha már a virág ajándékozás történelmével kezdtem, elmesélnéd virágüzleted történetét?

2000-ben nyitottam meg az üzletet, akkor még csak virágokkal foglalkoztam. Ezt követően később a postai szolgáltatások, csekkbefizetés, levél és csomagfeladás, de a virág az, amihez különleges élmények kapcsolódnak. Egészen különleges érzés tudni, hogy amit nálam vásárolnak, azzal többnyire örömet okoznak egy hölgynek, édesanyjának, nagymamának.

Mesélnél egy-két konkrét esetet, amikor előnt ez a különleges érzés?

Vannak olyan vásárlóim, akik minden évben visszatérnek ugyanazon a dátumon és minden évben eggyel több szálas virágkosarat készíttetnek feleségüknek házassági évfordulójuk alkalmából. Ilyenkor eszembe jut, hogy de jó lenne 50-60-70 szálas kosarat is készíteni. Más alkalommal egy 6 éves kislány jött be, hogy ő csak virágszirmokat szeretne vásárolni, hogy anyukája elé tudja szórni anyák napján. Ugyancsak jóleső érzés volt, amikor ballagás után bejött az ünnepezt és dicsérte a csokrát, amit tőlem rendeltek,

mert pont olyan volt, amilyenről álmodott. Az ilyen alkalmak nagyon nagy örömet jelentenek.

Annyi mindent látok itt az üzletben, felsorolnád, a virágokon és a postai szolgáltatásokon kívül mivel fordulhatnak még Hozzád?

Azért a virágokat is egy kicsit részletezném: Foglalkozunk normál csokrokkal, ballagási csokrokkal, egyedi virágkötésekkel, cserpes virágokkal, koszorúkkal. Ezeken

túl megtalálhatóak az üzletben kisebb ajándéktárgyak, képeslapok, foglalkozunk díszcsomagolással, szezonális csokrokkal (húsvét, óvodai ballagás, Valentin nap).

Mit üzensz azoknak a férfiaknak, akiknek későn jut eszükbe, hogy rózsacsokrot szeretnének vinni katonatelepi otthonukban várakozó feleségüknek?

Először is írják fel ezt a számot: 06 30/995-6350. Csörögjenek rám, mondják el milyen csokorra van szükségük és a többit megoldjuk, akár nyitvatartási időn túl is.

Folyamatosan virágok között dolgozol, adja magát a kérdés: Szoktál kapni virágot és örülsz-e neki?

Úgy gondolom, nagyon kevés nő van a világon, aki nem örül egy izléses virágcsokornak, pláne, ha megfelelő lovagtól kapja. Ezt a lovagot esetemben unokának hívják és imádom Tőle virágot kapni.

A Facebook-on böngészve láttam, hogy több katonatelepi hölgy is kedveli egy cég fotóit, mely cégről kiderült, hogy katonatelepi székhelyű. Krisztályokkal díszített karkötőket, nyakékeket, telefontokokat, fülbevalókat láttam az oldalukon. Rövidesen sikerült megtalálnom az egyik tulajdonost, akiről kiderült, hogy immár több, mint 30 éve lakik Katonatelepen, ezért úgy gondoltam, hogy miért ne szólna róluk mostani lapszámunk helyi vállalkozókat bemutató rovata? Írtam nekik, találkoztunk és megszületett a lenti interjú:

T.V.: Mivel is foglalkoznak pontosan és mióta?

Sági Zsuzsanna: 2012-ben kezdtem el egy különös véletlen

folytán eredeti Swarovski kristállyal díszített egyedi bőrékszerekkel kísérletezni, melyekből termékek született és férjemmel közös cégünkben elkezdtük értékesíteni is ezeket. Karkötőket, nyakékeket, telefontokokat, tolltartókat gyártunk.

T.V.: Mi volt az a különös véletlen?

S.Zs.: Még 2011 őszén, a szüreti napokon, a lombos utcai kirakodóvásárrban láttam egy nagyon jó elképzelésen alapuló, de gyenge kivitelezésű és olcsó anyagú karkötőt. Úgy éreztem, hogy kell egy ilyen készítenem sokkal minőségibb anyagokkal. Férjem ebben támogatott, kicsit átalakítottuk a cégünket, így kezdődött az egész.

T.V.: Tanulta valahol az ékszerkészítést?

S.Zs.: Igen, bőr iparcikkek gyártását tanultam, de a legfontosabb az volt, hogy édesapám több, mint 30 éve készít és javít itt Katonatelepen cipőket, így a bőr felhasználásának szeretetét, jó néhány fortélyt és a minőségi munka iránti alázatot hoztam otthonról, a többit megtanultam, kikísérleteztem.

T.V.: Kikből áll a vevőköre?

S.Zs.: Általában igényes nőkből vagy őket meglepni szándékozók. Az egvediség azt jelenti, hogy általam gyártott típust bármilyen színű bőrből és többféle kristálszínűből választva rendelhetik meg. Így biztosan, hogy a kért karkötő, nyakék, telefontok passzolni fog az illető hölgy cipőjéhez, táskájához, stílusához. Legtöbbször saját használatra és ajándékként kérnek tőlünk ékszereket

(ballagásra, születésnapra, karácsonyra). Volt, hogy 6 évesnek rendeltek gyűrűt, és volt, hogy Amerikában élő 78 éves rokonnak küldték, de kértek már tőlem kutyanyakörvet is kristályokkal díszítve.

T.V.: Mit jelent egy ékszer esetében a kísérletezés?

S.Zs.: Egyszerűnek tűnhet egy-egy ékszer, de az, hogy tartós legyen, sok munkát igényel. 15-20 műveletből áll egy karkötő elkészítése. Speciális anyagok használata, esetenként a bőr vékonyítása, rögzítése, kristály rögzítések hőkezelése és varrása mind-mind olyan folyamat, melyet meg kell tervezni, végig kell gondolni figyelve arra, hogy hogyan alakul majd a bőr a használat során, hogyan lesz kényelmes. Ha egy megrendelő fém érzékeny, akkor másként kell eldolgozni egy karkötő belsőjét, de akkor is ugyanolyan tartósnak és kényelmesnek kell lennie és így tovább.

T.V.: Mik a hosszú távú terveik?

S.Zs.: Meg szeretnénk maradni az egvediség mellett, tehát nem a tömegtermelés az elsődleges célunk. Egvediségre viszont szükség lehet bárhol a világon, tehát a cél, hogy minél több helyen, minél több ember megismerje termékeinket, illetve a bennük rejlő lehetőséget.

T.V.: Hol találhatóak meg termékeik?

S.Zs.: Van saját angol nyelvű webáruházunk a www.sazu-fashion.com címen, valamint magyarul a termékeink megtalálhatóak a www.facebook.com/sazuswarovski aloldalon.

T.V.: Köszönöm a válaszokat, sok sikert kívánok és bízom benne, hogy hallunk még Önökről.

S.Zs.: Mi köszönjük a lehetőséget és mi is bízunk benne, hogy egyre többen hallanak rólunk.

Iskolánkban a májust az évfordulók ünneplése és művészeti versenyeken elért sikerek tették emlékezetessé. A 20 évvel ezelőtti felavatott tornacsarnokban 20 órás non stop kosárlabdázással ünnepeltek. Erről részletek a sportrovatban olvashatók. Az iskola citera zenekara 5. éve működik. Sikeresen szerepeltek a „rajzoló is az aszfalton”.

Fontos évfordulóhoz érkezett a Vadhajtság Citerazenekar

A zenekar 2010-ben alakult a Mathiász János Általános Iskolában is működő Lira Zeneiskola felsőbb éves tanulóiból. A népzene, legfőképpen a citerazene szeretete kovácsolta össze a már 5 éves jubileumát ünneplő Vadhajtsást. Hogy honnan is a név? A zenekar tagjai a zeneiskolán belül más-más évfolyamokba járnak, mégis zöld árként hajtottak ki, értek egy „fáv”, egyként zenélnek együtt, s szórakoztatják a közönséget.

A kezdetektől sokfelé hívják őket, s büszkén viszik hírét a katonatelepi citerás közösségnek. Szívesen adnak műsort a környező települések és Kec-

kemét nyugdíjas otthonaiban, a katonatelepi szüreti fesztiválon. Részt vettek a Kecskeméti Kecskéző Verseny ünnepi megnyitó műsorán, szoros kapcsolatban vannak a hetényegyházi Goblein-körrel, több ízben tettek eleget a katonatelepi Szőlészeti- és Borászati Kutatóintézet felkéréseinek. Legközelebb Június 27-én láthatóak a Bor-és Pálinka Ünnep hivatalos megnyitó ünnepségén a Kulturális és Konferencia Központ színháztermében. Örömmel tesznek eleget a baráti citerazenekarok felkéréseinek is, többször ellátogattak már a Tiszakécskén és Taborfalván megrendezésre kerülő citerás délutánokra. A zenekart már több ízben beválogatták Kecskemét város legjobbjai közé a „Gyermekek a gyermekekért” jótékonyági galaest műsorába is.

Vadhajtás Citerazenekar

Gyergyádesz László, Nagy Zoltán, H. Szabó Dávid, Szabó Sándor, Vörös Alexandra, Kis Liliána, Karsza Ágnes, Balla Dominika, Léczné Urbán Bernadett, Farkas Edina, Kéri Jennifer, Gábor Szilvia

Persze az együtt zenélés öröme mellett a szakmai megmérettetésektől sem riadnak vissza. A KÓTA- Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége területi, országos-nemzetközi versenyén is elindultak már, ahol minden esetben az elérhető legmagasabb minősítési fokozatot kapták meg.

A sok együtt töltött perc, fáradságos munka megünneplése volt a 2015. május 9-i jubileumi koncert, melynek első félidejében a vendég zenekarok műsorát hallgathatta meg a közönség. Fellépők voltak:

Szólófürt Citerazenekar-Katonatelep

Katonatelepi citerazenekar-Katonatelep

Zengető Citerazenekar-Tiszakécske

Hortenzia Citerazenekar-

A hangulatos koncert második félideje az ünnepelteké

volt, ahol a számukra legkedveltebb összeállításokat hallgathatta meg a közönség. Ízelítőt adtak szatmári muzsikából, elkalandozhattunk velük Dél-alföldre, s Bácskába, Erdélyből Felcsíki muzsikát hallhattunk egy érdekes hangszerrel kiegészülve, az ütőgardonnal, majd Felvidékre, Gömör vármegyébe kalandozhattunk, s megismerhettük a híres felvidéki betyár, Savanya Jóska kedvelt nótáit. A fináléban végezetül egy fergeteges kalocsai friszt, csárdást és marsot játszottak.

Az est megkoronázásaként a zenekar egy közös vacsorára invitálta meg a fellépőket, majd egy fergeteges örömmel zárták az 5. születésnapjukat.

**BOLDOG
SZÜLETÉSNAPOT
VADHAJTÁS!**

2015. május 29-én a Mathiász Iskola tanulóiból álló 4 csapat vett részt Kecskeméten az Ének zenei Általános Iskola **Aszfaltrajz versenyén**. Szép eredmények születtek.

A 4. osztályosok csapata 1. helyezést ért el.

A csapat: Tóth Napsugár-Zetkó Zsuzsanna-Balla Noémi-Papp Bernadett

Az 5. osztályosok csapata ugyancsak 1. helyezést szerzett.

A csapat: Tobai Kitti-Szilágyi Edina-Egri Xénia Titanilla-Vágó Dorina

A 6. és 7. osztályosok csapata 2. helyezést kapott.

A csapat: Farkas Edina-Karsza Blanka-Takács Benedek-Nagy Brigitta-Zetkó Nikolett

20 év 20 óra

Több mint húsz órán át pattogott a labda május utolsó hétvégéjén a Mathiász Arénában.

1995. május 30-án volt csarnokunk műszaki átadása. A létesítmény gyökeres változást hozott a sulis életében. A testnevelés órák ettől kezdve szuper körülmények között zajlódhattak, s délutánonként elkezdődhettek a kosárlabda foglalkozások is. Húsz év telt el azóta. Családi Napunk keretében húsz óra kosarazással szeretnénk volna megünnepelni ezt a jeles évfordulót.

A program péntek reggel

7 órakor kezdődött. Délután négyig az iskola tanulói játszottak folyamatosan, korosztályok szerint szétbontva különböző csapatokban. Négytől a mathiászos „öreglányoké” volt a parkett. Őket igazi rangadók követték. U10-11 és U12-es gárdáink a hasonló korú városi sportiskolásokkal csaptak össze. A napot a Nagykőrösi Sólymok „edzése” zárta. A több katonatelepi játékost is felvonul-

tató felnőtt csapat tíz óráig birtokolta a termet. Másnap reggel ismét hétkor kezdődtek az események. Tíz óráig a random csapatok küzdöttek egymás ellen, őket a Mercedes-Benz Kosárlabda Akadémia játékosainak bemutatója követte. Tizenegytől Mathiász, ÉZI, és Bányai öregfiúk összecsapásokat láthattunk. A három iskola öregdiákjai között számos A csoportos játékost, korosztályos és felnőtt válogatott sportolót is láthattunk. Voltak nagy zsákolások, potyogtak a hármasok. Szemmel láthatólag nagy örömeiket lelték a résztvevők a nosztalgia dzsemboriban. A

nap fénypontja a friss bajnoki ezüstérmes KTE NBI A csoportos játékosainak rövid találkozója volt a helyi „Ászokkal”. Gyermekünk végre testközelben is találkozhattak a Messzi István Sportcsarnok sztárjaival.

A sikeres rendezvényen több mint 200-an léptek a pályára. Az eredmény 1078-968 lett a fehérek javára.

Legjobb dobók:

Zsitva Zoltán (Mathiász) 134. Gelányi Dániel (Mátyás) 72. Kovács Sándor (Sólymok) 53. Fruktusz Kevin (Mathiász) 74. Simon Róbert (Mathiász) 46. Csöke Réka (Mathiász) 32

„Virághabos víg május”

A május az óvodában is az édesanyák megünnepelésével kezdődött, mind a négy csoportban kedves műsorral köszöntöttük az anyukákat, a nagymamákat és a keresztanyukákat. A gyerekek saját készítésű ajándékkal és virággal kedveskedtek a vendégeknek. A műsorok alatt a meghatódás miatti szipogás hallatszott a sorokból.

Május 13-án került megrendezésre a Csokor utcai óvodában az Ovi Kupa, immár 20. alkalommal. Ez a rendezvény a felnőtteket és a gyerekeket egyaránt érintette. A felnőttek már reg-

gel 7 órától a rendezvényre készültek: a dajka nénik készítettek a szendvicseket, pakolták tálcára a süteményeket, terítették, rendezgettek; az óvo nénik pedig mérték a futópálya hosszát,

helyükre szerelték a dobókarikákat, fújták a lufikat és fogadták a gyerekeket. A mi óvodánk is képviselte magát csapattal, a nagycsoportosok legügyesebbjeit nevezte be a versenyre. Három feladatot kellett mindenkinek teljesíteni: 30 m-es futásban, helyből távolugrásban és kislabda dobásban mérték össze ügyességüket a gyerekek. A résztvevő 21 csapatból mi a 9. helyen vé-

geztünk. Gratulálunk a csapatnak és nagyon büszkék vagyunk rájuk!

Mostanában a búcsúzásra készülünk, május 29-én tartottuk az évzáró ünnepségünket, és ekkor búcsúztattuk el az iskolába készülődő nagycsoportos óvodásainkat. Délelőttünként gyakoroltuk a táncot, a verseket és az énekeket, hogy minden könnyedén menjen a nagy napon.

Munka-pihenés-áldás

Manapság – még mindig – élénk vita zajlik a boltok vasárnapi zárva tartásáról. Érvek hangzanak el mellette és ellene, nehéz érzélem nélkül állást foglalni az ügyben. Végtelen szeszabdalt társadalmunkban lövészárkokból dobálózunk egymásra, s aki nem ért egyet valamiben velünk, máris a másik szekértáborba sorolattik. Több okból sem szeretnék e kérdésben állást foglalni, sokkal inkább arra teszek kísérletet röviden, hogy mi a „nyugalom napja” megtartásának értelme.

A negyedik (római katolikus számozás szerint harmadik) parancsolat beszél a nyugalom napjáról. Előjáróban szükséges megemlíteni, hogy a Tízparancsolat két irányban határoz meg: szabályozza az Isten-ember és az ember-ember viszonyt. Mindkettőben ott lehetnek a tévutak, ezért szükséges a világos útmutatás. Az ember-ember viszonyra utaló parancsok (élet védelme, tulajdon védelme stb.) valójában minden ember erkölcsi alapértékeit, sőt a jogrend alapjait képezik manapság is. Nem véletlen azonban, hogy e rendelkezéseket megelőzik az Istennel való kapcsolatot szabályozó törvények. Ez azt jelenti egyrészt, hogy igazán az tudja megtartani és nem érdekek szerint kijátszani az erkölcsi parancsokat, aki rendezzi Istennel kapcsolatos dolgait, másrészt viszont nem történhet meg az (mint amire sajnos bőven volt és van példa), hogy valaki bár Istenben hívőnek vallja magát, tetteiben, emberi kapcsolataiban ez mégsem nyilvánul meg. Nézzük akkor

konkrétan a negyedik parancsolatot!

A parancs nemcsak a pihenésről szól, hanem először a munkáról: hat napon át dolgozz! A munkával az emberek jelentős részének általában két baja van: ha nincs és ha van. Ha nincs, akkor azért, mert nincs miből megélni, de hosszú távon lelki következmények is vannak: az ilyen helyzetbe kerültek egy része elkezd értéktelennek tartani magát és sajnos sokan elindulnak a lejtőn: nincs remény, nincs cél, nincs miért küzdeni, mert csak csalódások vannak. Azt is tapasztaljuk, hogy aki meg dolgozik, gyakran több ember munkáját kényszerül elvégezni – pénzügyi okokból: neki kell a pénz, mert egy fizetés nem elég, a főnök meg nagyobb terheket rak rá, mert miért is fizetne két embert, ha egy is el tudja végezni ugyanazt a munkát. A Biblia szerint a munka a teremtési rend része, átokká, teherre azonban csak a bűnbeesés, Istentől elszakadás után lett. Ezt éljük mindannyian. Pedig célja az éltünk kiteljesedése, ön-

Laczay András
református-lelkész
vallásánár

magunk megtalálása lenne: a munkában és a munka által is. Isten parancsa arra int, hogy a feladatainkat el kell végezni. Nem a rendszert kritizálni (még ha igazunk is van), nem a másokra mutogatni, hanem kinek-kinek elvégezni a magáét. Mégpedig jól és tisztességesen. Ezért szükséges átgondolnunk: e mérce szerint végezzük-e feladatainkat?

A hetedik nap a pihenés! Az Ószövetség korában ez szombat volt, ma keresztyén egyházainkban a vasárnap. Azért döntöttek így az egyház korai időszakában, mert Krisztus feltámadása vasárnapra esett – a keresztyének minden vasárnap a feltámadott, élő Krisztus jelenlétében vannak együtt az istentiszteleten. A hetedik nap célja kettős: pihenés és megszentelés.

Hogy nemcsak a mi korunk emberét fenyegette a túlhajszoltság, annak ékes példája ez a parancs: nem kellett volna rendelkezni a pihenésről, ha az emberek régen is rendesen időt szántak volna magukra. Isten ebben a törvényben védeni akarja az embert. Az ember nem gép, nem kiszigerelhető és nem lehet büntetlenül kizsákmányolni önmagukat, szervezetenket. Sok további baj, betegség forrása, hogy nem tudunk megállni, kiszállni: megsínyli egészségünk, lelkünk, kapcsolataink, további munkánk: kiégéshez, felbomló kapcsolatokhoz vezet. Nemcsak a munkamorállal, hanem a pihenési morállal is baj van. Időt kell rá szakítanunk! Isten védeni akarja az életünket, kapcsolatainkat, ezért mondja, hogy pihenj, állj meg, tölts időt magaddal, családdal, barátaiddal! Élvezd az életet!

A nyugalom napjának másik célja a megszentelés. Az eddigiek tűnhettek akár egyszerű erkölcsi tanításnak némi vallásos fűszerezéssel. A „megszentelés” azonban már nagyon is vallásos kifejezésnek tűnik. Mit jelent a hetedik nap megszentelése? Azt, hogy nemcsak kilépek a mókuskerekéből, hanem belépek egy másik világba, az Isten láthatatlan világába. Márai Sándor azt írja, hogy az „ünnep a különbözőség”, amikor nem úgy élem, teszem a dolgaimat, mint mások. Megszentelni a hetedik napot: időt szálni Istent! Elmenni a templomba, imádkozni templomban és otthon, és máshogy fordulni az emberekhez: segíteni, tenni értük. Jézus például nem a tétlenségre buzdított: ha valakinek a nyugalom napján volt hiánya valamiben, akkor nyújtott neki segítséget, még ha korának képmutatói meg is rótták emiatt. Megszentelni annyit jelent, hogy bevalljuk és kinyilvánítjuk: kell valami olyan forrás az életünkben, ami erőt ad a mindennapokhoz. Hogy ez a forrás nem eleve van önmagunkban, hanem Istenben van, belőle fakad. Megszentelni a nyugalom napját annyit tesz: hagyom, hogy Isten hasson rám.

Mindenkinek a maga döntése, hogyan él a vasárnappal, vagy nyugalomnapal. Nyilván megtörténik, vasárnap is dolgozni kell, mert orvos, mozgásterapeuta, vagy éppen pék az ember. De nyugalomnapnak akkor is lenni kell! Minden héten egy! Dolgozzunk hát tisztességgel, szánjunk időt önmagunk, szereteteink miatt a pihenésre és merítsünk abból, amivel Isten akar lélekben megajándékozni!

“Az akció-reakció törvénye nem csak a fizika törvénye.
Az emberi kapcsolatokra is vonatkozik.
Ha jósággal cselekszem, én is jóságot kapok.
Ha gonoszsággal cselekszem, gonoszságot fogok kapni én is.”

“Amire nagyszüleink tanítottak bennünket, az a szintiszta igazság.
Mindig azt kapod, amit másoknak kívánsz.
Boldognak lenni nem a sors rendeltetése.
Boldognak lenni, ez választás kérdése.” Dalai Láma

Vad által a gépjárműben okozott károkért való felelősség

2015. március 15. napjával hatályba lépett az új Polgári Törvénykönyv, amely egységesen és külön fejezetben szabályozza az állatok által okozott károkért való felelősséget, amely csak röviden tartalmazza a felelősségi szabályokat, melyek tartalmi megtöltése – ahogyan eddig is – a jövőben is a bírói gyakorlat feladata lesz. Egrészt ezért, másrészt amiatt, mert minden ügy eltérő és egyedi, általánosságban minden részletre kiterjedő ajánlás nem adható.

A Ptk. felelősségi szabályai az alábbiak:

„Aki állatot tart, az állat által másnak okozott kárért felel, kivéve, ha bizonyítja, hogy az állat tartásával kapcsolatban felróhatóság nem terheli.”

„Veszélyes állat tartója a veszélyes üzemi felelősség szabályai szerint felel.”

„A vadászható állat által okozott kár megtérítéséért az a vadászatra jogosult tartozik felelősséggel, akinek a vadászterületén a károkozás történt. Ha a károkozás nem vadászterületen történt, a kárért az a vadászatra jogosult tartozik felelősséggel, akinek a vadászterületéről a vad kiváltott. A vadászatra jogosult mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt ellenőrzési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő.”

Emellett a jelenleg még részleteiben hatályos, a vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló törvény is tartalmaz rendelkezéseket.

Az elmúlt évek a bírói gyakorlat alapvetően rendezte a vadbal esetek elbírálásának problémás kérdéseit, de közel sem általános jelleggel. A Kúria által hozott határozatok továbbra is irányadóak maradtak az új Ptk. hatálybalépését követően is, így ezek nyújthatnak támpontot az újabb egységes gyakorlat kialakításáig.

Az egyértelműen látható a Polgári Törvénykönyv idézett szakaszaiból, hogy a felelősséget a felróhatóság határozza meg. A felelősség és a felróhatóság megítélésékor a vadászatra jogosult részéről fontos szempont a közúthoz közeli etető, söszóró kihelyezése és egyéb vadakat odaszoktató tevékenysége, illetve a kártérítési igények elbírálásánál jelentősége van annak is, hogy a balesettel érintett útszakaszon kihelyezésre került-e a vadveszélyt jelző közúti tábla és annak is, hogy a baleset milyen útszakaszon történt. Ha például a vadászatra jogosult veszélyesnek ítéli meg a közút egyes szakaszát, kérheti az út létesítőjétől vagy fenntartójától a tábla vagy egyéb védelmi berendezés kihelyezését. Amennyiben ez nem történik meg, a vadászatra jogosult részéről ez felróható magatartásnak minősülhet és kártérítési kötelezettség alapjául szolgálhat. A vadveszélyt

jelző tábla kint léte az autós oldalról is feltételezhető vétkességét, mert amennyiben bebizonyosodik, hogy nagyobb sebességgel közlekedett, mint amennyivel a vadveszély tudatában haladnia kellett volna, ez éppen a vezető oldaláról alapozhatja meg a felróhatóságot és a felelősséget. Ebben az esetben a vadászatra jogosult igényt tarthat kártérítési összegként a vad értéke. A vezető magatartásának megítélése szempontjából pedig fontos a megválasztott sebesség.

Nézzünk néhány konkrét példát, a teljesség igénye nélkül:

A bíróság egyik döntésében megállapította a vadászatra jogosult felelősségét, amikor egy őznek gépjárművel történő ütközése során nem volt vadveszélyt jelző közúti tábla kihelyezve a balesettel érintett útszakaszon, annak ellenére, hogy az veszélyesnek minősült. A bíróság szerint ugyanis mindenképp elvárható lett volna a tábla elhelyezésének kezdeményezése ott, ahol közlekedési útvonal szeli ketté a vadászterületet vagy az út a vadászterület mentén halad (BDT2000. 139.).

Egy másik esetben azonban ezzel éppen ellentétes döntést hozott a bíróság, amikor kimondta, hogy a táblakihelyezés kezdeményezésének elmulasztása nem tekintendő felróható magatartásnak a vadászatra jogosult részéről és a gépjármű vezetőjének az ilyen mulasztás ellenére is tekintettel kell lennie a helyszín adottságaira és számolnia kell a váratlanul felbukkanó akadályokkal, például azzal, hogy az úton vad kerül a gépjármű elé, akár van védelmi berendezés, akár nincs. (BDT2000. 307.).

Felróhatóság hiányában a rendellenesség alapozhatja meg a kárfelelősséget. Általánosságban elmondhatjuk, hogy a bírósági gyakorlat nem tekinti rendellenesnek a vad közúton való megjelenését, (BH2000. 401., BH2012. 13., EBH2000. 198.), tehát a gépjárművel közlekedőnek általában bármely útszakaszon számítani kell vad megjelenésére és a vadászatra jogosult kizárólag ezen okból nem kötelezhető a károk megtérítésére. Ezt a gyakorlatot a Kúria arra alapítja, hogy az erdős területek a vadak természetes élőhelyei, így az azt átszelő közúton a vadak szükségszerűen áthaladnak, ezért az ott tartózkodó autósok erre számítaniuk kell és ennek tudatában kell megválasztania sebességét is.

Azonban ettől eltérő döntések születtek olyan esetekben, amikor a vadnak közúton való feltűnése a szokásostól eltérő volt. Például a vadászatra jogosult működési körén belül felmerült rendellenességnek ítélte meg a BH2003. 237. eseti döntés azt a kéreseményt, amely szarvasbögés idején történt, amikor az állat magatartása lényegesen megváltozik, tehát a

veszélyforrásokra a szokásostól eltérően reagál. A tényállás szerint a vad az autó hátsó részének ugrott, amikor a gépjármű már elhaladt előtte. A bíróság ezt az általánostól eltérő, hirtelen és váratlan reakcióként értékelte, amely adott esetben kimeríti a rendellenesség fogalmát. Ezzel ellentétes döntést is találunk azonban a BH2012. 13. eseti döntésben, amelyben a bíróság nem minősítette rendellenesnek a vadnak közúton való hirtelen megjelenését és azon történő menekülését, annak ellenére sem, hogy a vad a párási időszakban minden észlelést figyelmen kívül hagyva, rendkívüli sebességgel rohant át az úton.

A közúton felbukkanó, vadak által okozott károk megtérítéséhez képest ellentétes álláspont fogadott el a bírósági gyakorlat a gyorsforgalmi utakon és autópályán feltűnő vadak esetében. Eszerint a vad megjelenését az autópályán a vadászatra jogosult fokozott veszéllyel járó tevékenység körében bekövetkezett belső elháríthatatlan oknak, rendellenességnek kell tekinteni, mely a vadászársaság felelősségét megalapozza (BH2005. 212.). Ezen felül a vadnak gyorsforgalmi utakon való hirtelen felbukkanása szintén rendellenességnek tekinthető a vadászatra jogosult részéről (EBH2000. 197., BH2000. 402.). A bíróság azzal indokolta döntéseit, hogy a gyorsforgalmi utak és autópályák a közutaktól annyiban különböznek, hogy ott a KRESZ tiltó rendelkezése folytán gyalogos, illetve lassú jármű feltűnésével nem kell számolni és a járművek sebessége is lényegesen magasabb a közutakhoz viszonyítva. Tehát ilyen utakon a vezetőknek nem kell számolniuk semmilyen közlekedést akadályozó körülménnyel, így például vadak feltűnésével, mivel ez oly mértékben lassítaná a forgalmat, amely az autópályák és gyorsforgalmi utak létét és értelmét kérdőjelezné meg.

Egyebekben lényeges megemlíteni azt is, hogy a rendellenesnek minősítés a lakott területen, tehát belterületen is megállja a helyét, ugyanis ott szintén nem kell számítani a vadak megjelenésére, hiszen az állattól elvárt, hogy az ember közelségét nem viseli el.

A vadbal esetek során felmerülhet bennünk az autópálya kezelőjének felelőssége is, hiszen számos esetben az autópályák kerítése és védelmi berendezése nem elegendő a vadak megfékezésére. Önmagában az a tény, hogy a megfelelően karbantartott kerítés sem képes teljes mértékben visszatartani az autópályától a vadakat, nem alapozhatja meg az autópálya üzemeltetőjének kárfelelősségét, hiszen ez akkor már nem vétkesség, hanem objektív felelősség lenne.

Az új Ptk. a fentiekől annyiban eltérő szabályozást tartalmaz,

Dr. Mezős Ottó
ügyvéd

Telefon: 06 30/470-3030

hogy a vadászható állat által okozott kárért való felelősséget az eddig kialakult általános, felróhatóságon alapuló felelősséget objektív felelősséggé alapította, alap helyzetben a vadászatra jogosultra telepítve a kockázatviselést és ezáltal a kár megtérítésének kötelezettségét is. Ez azt is jelenti, hogy már nem csupán a gyorsforgalmi utakon és autópályán minősül rendellenességnek a vad megjelenése, hanem az új Ptk. hatálybalépésével a közúton is a vadászatra jogosult felelősségének tekintti azt, bár kimentési lehetőséget is biztosít számára, azonban problémát jelenthet, hogy a törvény tartalmazza az „ellenőrzési körén kívül eső elháríthatatlan ok” kategóriáját, de annak tartalmát nem fejtik ki részletesen. Valószínű, hogy a fenti kategória csupán a vis maior esetekre, így például árvíz, földrendés esetére enged kimentést a vadászatra jogosult számára, amely elég csekély.

Miután a már kialakult bírói gyakorlatokból megszületett Kúriai döntések továbbra is irányadóak maradnak, arra lehet következtetni, hogy az autópályán és a gyorsforgalmi utakon kívül minden más alsóbb rendű közúton történt vadbal esetén a feleknek önmaguknak kell viselniük saját kárukat. Ugyanakkor az új Ptk.-ban a vadászársaságok felelőssége komolyan megnőtt a vadak károkozása esetén és kimentési lehetőségük is szinte egyenlő a vis maior eseménnyel, ami nagyon csekély szabadulási utat nyit számukra. Ez elbizonytalaníthatja a jogkereső állampolgárokat és vadászársaságokat is.

A vadászatra jogosult felelőssége esetén a területileg illetékes vadászársaság viseli a felelősséget, tehát az ütközést követően a kárigény is ezen a vadászársasággal szemben érvényesíthető. A törvény a kárigény bejelentésére határidőt szab, melyet a baleset bekövetkeztétől kell számítani, és amely 30 napot tesz ki, a határidő naptári napokat jelent, melybe a hétvégi-, és az ünnepnapok is beleszámítanak. A határidő jogvesztő, így ha a károsult ez idő alatt nem jelenti be a kárát, akkor a továbbiakban már nem is terjesztheti elő a követelést. Ezért minden esetben javasolt, hogy az igény bejelentése írásban

történi meg, lehetőleg oly módon, hogy a későbbiek során annak postai feladását és annak címzett által történő kézhezvételét is igazolni lehessen.

A vadkároknál az igényérvényesítést leginkább az nehezíti, illetve gyakran lehetetlenné is teszi, hogy a káresemény időpontjában és helyszínén a károsult nem teszi meg azokat a szükséges lépéseket, melyeknek a későbbi bizonyíthatóság szempontjából vannak különösen nagy jelentőségük. A káreseményt követően fontos, hogy a rendőrség képviselőit a helyszínre hívjuk, mert a rendőrség jogosult az esetről jegyzőkönyvet felvenni, fényképfelvételeket készíteni mind a helyszínről, mind a gépjármű sérüléseiről, egyben az elhullott vadról. A rendőrség az, mely elsődlegesen nyilatkozni tud arról,

hogy az adott útszakasz melyik vadásztársaság illetékességi területén van. A jegyzőkönyvben az is kerüljön feltüntetésre, hogy vadveszélyre figyelmeztető tábla ki volt-e helyezve vagy sem. Ha a hatóság a jegyzőkönyvet felvette és az esetről fotókat is készített, javasolt ezeket az iratokat kikérni.

Ha a káreseményt tanúk is látták, például az utasaink, akkor a jelentésben a tanúk nevei is kerüljenek rögzítésre, azért, hogy egy későbbi jogvita során a káreseményről nyilatkozni tudjanak. Ezek az esetek a gépjárműben esett káron túl nagyon sokszor végződnek a vad halálával. Ha az állat elhullott, célszerű az illetékes vadásztársaság képviselőjét is a helyszínre riasztani, mert a vad tetemét át kell adni a részére, mert ilyen esetben az elhullott va-

dat nem szállíthatjuk el magunkkal. Célszerű nem elmozdítani semmit sem a helyszínről és ha a rendőrség csak késedelmesen vagy nem tud intézkedni, inkább készítsünk fényképeket az autóról, a baleset helyszínéről és az elgázolt vadról.

A casco fizeti a gépjárműben esett kárt, illetve köthető több biztosítónál a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás mellé úgynevezett autós vadkárbiztosítás is, éppen ilyen esetekre.

A szervezet válasza szerint, ha az érintett helyen volt vadveszélyt jelző tábla, akkor az autónak úgy kell megválasztania a sebességet, hogy vad felbukkanásakor biztonságosan meg tudjon állni.

A veszélyes, illetve a vadon tartott állatok által okozott kárfelelősségtől eltér a háziállat, így kutya által okozott kártérítési felelősség.

A kutya okozta kárért való felelősség megállapításához azt is tudni kell, hogy az adott településen önkormányzati rendelet van-e a kutyatartás szabályairól. Általánosságban elmondható, hogy egy kormányrendelet értelmében akár városban, a kár falvakban közterületen csak pórázon szabad vezetni, így alapvetően az állattartó felel az állat által másnak vagy másban okozott kárért, de ez alól mentesülhet, ha bizonyítja, hogy az állat tartása körében felróhatóság nem terheli.

Ma már a kutyákat chippel kell ellátni, így a gazda személye azonosítható, ennek hiányában, tehát ha a gazdája nem ismert, senki nem kötelezhető a kár megtérítésére, esetlegesen casco keretében kaphat kártérítést a károsult, ha azzal rendelkezik.

Tanácsok a nyári időszakra

Itt a nyár, a szabadságok, kirándulások és üdülések időszaka. Gyakran kérnek tanácsot pácienseim ennek kapcsán. Nos, néhány jó tanács:

A **napsugárzás** káros hatásai

A gyermekeknél, fehér bőrtípusú személyeknél különösen óvatosságra van szükség.

A bőr, magas faktorszámú fényvédő krémmel történő védelme nem csak a napégés okozta kellemetlen tünetektől óv meg, de a rosszindulatú bőrdaganatok keletkezését is csökkenti.

Ha azonban mégis megtörtént a baj, úgy a patikákban recept nélkül kapható égési sérüléseket csökkentő készítményekkel lehet enyhíteni a fájdalmat és a bőrgyulladást. (Irix, Panthenol, Phlogosam stb.)

Szükség lehet a napártalom egyéb tüneteit enyhítő láz és fájdalomcsillapítóra

(Rubophen, Nurofen stb), hányingert és szédülést csökkentő B6 vitaminnal.

Folyadék bőséges fogyasztása rendkívül fontos! Ez első sorban tiszta víz legyen.

Nyári hasmenések

Külföldre utazók, vízparton nyaralók körében gyakrabban fordul elő, de az itthon tartózkodóknál sem ritka.

Ügyeljünk arra, hogy nyáron, a melegben romlékonyabbak az ételek. A gyümölcsök alapos mosásával is megelőzhető a hasmenések. Amennyiben mégis előfordul

a megbetegedés, a széles választékban kapható probiotikumok előnyös hatásúak. E mellett aktív széntablettával bélfertőtlenítést végzünk. A diéta legyen tej, tojásmentes néhány napig. Természetesen a hűtött, kortyonként fogyasztott víz elengedhetetlen.

A távolabbi országokban más típusú kórokozók által okozott hasmenések is előfordulnak, amire a fenti terápia kevés lehet, így érdemes ott helyben orvoshoz fordulni, hogy a speciális terápiát megkapjuk.

Védőoltások

Bizonyára hallottak már a fertőző májgyulladásról, vagy latin nevén Hepatitisről.

Két fő típusát különböztetjük meg.

1.Hepatitis A vírus

A vírus szennyezett csapvízzel mosott, vagy mosatlan gyümölcsök és zöldségek útján is terjed. A fagyalt és minden jégkockákkal felszolgált ital Hepatitis A fertőzést közvetíthet.

A Földközi-tenger kagylóinak közel 40 %-a fertőzött.

A vírus igen ellenálló, 100 C fokon is csak 5 perc forralás után pusztul el.

Megelőzhető azonban védőoltással, melyre a háziorvosnál kell receptet kérni és beadatni. Nem ingyenes az ol-

tás, de a fertőzés súlyos tünetekkel járhat, így mindenképpen javaslom a megelőzést.

2.Hepatitis B

Vér és testvázadékok útján terjed. A fertőzés átvitelére alkalmas lehet pedikűr, manikűr, sebészeti, fogászati beavatkozások. De borotva, körömvágó olló közös használata is kerülendő.

A mediterrán országok többsége hepatitis A és B vírussal erősen, vagy közepesen fertőzött.

A vírusnak hosszú a lapangási ideje, sem az A, sem a B típusra nem létezik olyan gyógyszer, mely a kórokozókra hat.

Akut szövődménye a májszövet súlyos károsodása, ami halálos kimenetelű lehet. Ha a fertőzés krónikussá válik, májszugarodás, illetve májrák lehet a következmény.

A védőoltások felvételével 100 %-os védelem érhető el.

Kullancsok által terjesztett fertőzések.

Részből védőoltással megelőzhető, de terjeszthet olyan fertőzést, amire időben alkalmazott antibiotikus kezelés szükséges, hogy a szövődményeket elkerüljük.

Nagyon fontos, ha kullancsot veszünk észre bármely testrészen, minél előbb távolítsuk el egy lefertőtlenített tűvel, vagy csipesszel. Nem szabad tapasztani a rovar, mert az által a szervezetbe juttat olyan

Dr. Serfőző Katalin
Katonatelep háziorvosa

nyálat, ami fertőzött lehet. Ezt követően Betadine oldattal fertőtlenítsük a sebet. Amennyiben egy-két napnál tovább növekvő piros folt maradna vissza, úgy feltétlenül orvoshoz kell fordulni.

Rovarcsipések

A különböző rovarcsipéseket hűtéssel, gyulladáscsökkentő géllal (Pl. Fenistil)

érdemes kezelni. Amennyiben itt is észlelnénk elhúzódó bőrpírosodást két napnál tovább, keressük meg orvosunkat.

Bőr sebei

Nyári időszakban gyakrabban történik a bőr horzsolása, sérülése.

Teendő: bő, tiszta folyóvízben kell lemosni a sebet és jódos oldattal fertőtleníteni. (Betadine oldat, patikában recept nélkül kapható).

TILOS! Sebhintőporral beszórni.

Egészségügyi gondoktól mentes, kellemes nyarat kívánok Önöknek!